

អ្នកជំនាញរបស់ អ.ស.ប៖ សង្គមស៊ីវិលគឺជាធាតុដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា

ទីក្រុងហ្សឺណែវ (ថ្ងៃទី ៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨)៖ អ្នកជំនាញខាងវិស័យសិទ្ធិមនុស្សមួយរូបរបស់ អ.ស.ប បានស្នើរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាធ្វើការងារឲ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធចែមទៀតជាមួយក្រុមសង្គមស៊ីវិល ហើយមធ្យោបាយដ៏ប្រសើរបំផុតដើម្បីឱ្យប្រទេសជាតិសម្រេចបាននូវសន្តិភាពស្ថិតស្ថេរ និង ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព គឺត្រូវចាត់ទុកសិទ្ធិមនុស្សជាប្រធានបទមុនគេនៅក្នុងដំណើរ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចផ្នែកគោលនយោបាយផ្សេងៗ។

លោកស្រី រ៉ូណា ស្ទីត អ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា ដែលបាន បញ្ចប់ដំណើរទស្សនកិច្ចចំនួន ១១ ថ្ងៃ មកប្រទេសកម្ពុជា បានមានប្រសាសន៍ថា “អភិបាលកិច្ច ល្អទាមទារឱ្យមានស្ថាប័នរឹងមាំ និងបើកចំហ ដែលដំណើរការស្របតាមគោលការណ៍សិទ្ធិ មនុស្សនានា។ គោលការណ៍ទាំងនេះរួមមាន សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន តម្លាភាព ការចូលរួមជា សាធារណៈក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត គណនេយ្យភាពរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ និងមន្ត្រីរាជការ ការទទួលបានយុត្តិធម៌ ហើយដោយមានការគាំទ្រពីសេរីភាពសារព័ត៌មាន និងសង្គមស៊ីវិល ដែលធ្វើការងារយ៉ាងរស់រវើក ប្រកបដោយសេរីភាព និងនវានុវត្តន៍”។

លោកស្រី ស្ទីត ក៏បានទាញចំណាប់អារម្មណ៍ទៅលើគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព របស់ អ.ស.ប (គ.អ.ច) ដោយបានគូសបញ្ជាក់ជាពិសេសថា៖ “គ.អ.ច ទី១៦ គឺជាគោលដៅ ដែលផ្តោតលើការមានស្ថាប័នរឹងមាំ មានប្រសិទ្ធភាព គណនេយ្យភាព និងប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ការមានតម្លាភាព និងការទទួលបានយុត្តិធម៌ ហើយគោលដៅនេះផ្តល់ជាយានមួយ” សម្រាប់ បញ្ចូលគោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្សនានាទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ។

ទោះបីជា លោកស្រីបន្តយោងលើកង្វល់ទាំងឡាយរបស់លោកស្រីដែលមានកន្លងមក ទាក់ទិន

នឹងការបោះឆ្នោតជាតិនាពេលកន្លងទៅថ្មីៗនេះ ហើយនិងការរួមតូចនៃលំហប្រជាធិបតេយ្យនៅ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក៏អ្នករាយការណ៍ពិសេសបានស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ រដ្ឋាភិបាលនាពេលថ្មីៗនេះដើម្បីបង្កើតយន្តការផ្សេងៗសំដៅលើកកម្ពស់ការចូលរួមជាសាធារណៈ នៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចផ្នែកច្បាប់ និងគោលនយោបាយដែរ។ លោកស្រីក៏បានស្វាគមន៍ ដល់ប្រសាសន៍របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ដែលបានគូសបញ្ជាក់អំពីការលុបចោលសេចក្តីណែនាំ មួយដែលចេញកាលពីខែតុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ហើយដែលសេចក្តីណែនាំនោះធ្លាប់បានរឹតត្បិត ការបំពេញសកម្មភាពការងាររបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិលយ៉ាងខ្លាំង។ លោកស្រីក៏បានស្នើឱ្យរដ្ឋាភិ បាល “ធានាថាការអនុវត្តសេចក្តីណែនាំថ្មីនឹងត្រូវធ្វើឡើងបានត្រឹមត្រូវនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់”។

ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏លោកស្រីកត់សម្គាល់ថា អង្គការសង្គមស៊ីវិល នៅតែប្រឈមនឹង បន្ទុកយ៉ាងធ្ងន់ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់កម្ពុជាដែលមានការរឹតត្បិត។ លោកស្រីសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យរាជ រដ្ឋាភិបាល “ធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញពីក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋបាល ដោយត្រូវពិគ្រោះ យោបល់ជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងអង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីធានាថា បទបញ្ញត្តិទាំងនោះ ស្របតាមគោលបំណងរបស់ច្បាប់ ដោយមិនមានការបន្ថែមបន្ទុកមិនត្រឹមត្រូវដល់ពួកគេ ហើយថា ច្បាប់ទាំងនេះ ត្រូវបានយកមកអនុវត្តដោយតម្លាភាព និងត្រឹមត្រូវ”។

លោកស្រី ស្ទីត បានសម្តែងកង្វល់របស់លោកស្រីអំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរយៈពេលវែង ក៏ដូចជារយៈពេលដែលត្រូវយកមកជំនុំជំរះ។ លោកស្រីបានអំពាវនាវឱ្យមានការដោះលែង លោក កឹមសុខា ដែលប្រធានអតីតគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលត្រូវបានរំលាយនៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ពីការឃុំឃាំងដីរឹតត្បិត និងបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានឆាប់នៅក្នុងសំណុំរឿងរបស់ គាត់ ដើម្បីធានាពីសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការកាត់ក្តីដោយយុត្តិធម៌ក្នុងរយៈពេលសមស្រប មួយ ឬបើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវទម្លាក់ចោលនូវបទចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងលោក។

លោកស្រី ស្ទីត បានកត់សម្គាល់ថា ជំហាននានារបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការ ណែនាំឱ្យមានការងារគ្រប់គ្រងថវិកាគឺជារឿងដែលគួរឱ្យលើកទឹកចិត្ត ប៉ុន្តែលោកស្រី បានសង្កត់ ធ្ងន់ថា កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងច្រើនថែមទៀតគឺជាកត្តាចាំបាច់ ជាពិសេស នៅក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌។ “ខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់ក្រសួងយុត្តិធម៌ និង ស្ថាប័នតុលាការឱ្យបំពេញការងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយ តម្លាភាពបន្ថែមទៀត ទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ដើម្បីចាត់វិធានការថែមទៀតប្រយុទ្ធ

ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ និងពង្រឹងឯករាជ្យភាព និងភាពមិនលំអៀងរបស់តុលាការ។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃបេសកកម្មរបស់លោកស្រី អ្នករាយការណ៍ពិសេសក៏បានធ្វើដំណើរផងដែរទៅកាន់ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ដែលនៅទីនោះមានមនុស្សកំពុងរស់នៅក្នុងភូមិអណ្តែតទឹក ដែលអ្នកទាំងនោះនឹងត្រូវផ្លាស់ទីតាំងឱ្យទៅរស់នៅលើតំបន់ដីគោកជាអចិន្ត្រៃយ៍។ មានភ័ស្តុតាងបង្ហាញថា មានទម្លាប់អនុវត្តន៍មួយចំនួនហើយ តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អ្នករាយការណ៍ពិសេសនៅតែអំពាវនាវឱ្យរដ្ឋាភិបាល “កែលម្អនូវមធ្យោបាយទាំងឡាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាសិទ្ធិដីធ្លីស្មុគស្មាញ តាមរយៈការងារកាន់តែមានតម្លាភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ ដោយធានាឱ្យមានអភិក្រមគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទដីធ្លី និងនៅពេលពិចារណាផ្លាស់ទីលំនៅ។ មានតែតាមរយៈមធ្យោបាយនេះទេ ទើបគ្មាននរណាម្នាក់ត្រូវបានគេបោះបង់ចោល។

លោកស្រី ស្ទីត បញ្ចប់ដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់លោកស្រី ដោយធ្វើការក្រើនរំលឹកអំពីតួនាទីស្នូលដែលការគោរពសិទ្ធិមនុស្សដើរតួនាទីក្នុងការសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

លោកស្រីបានមានប្រសាសន៍ថា “ប្រសិនបើប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបន្តលើវិធីនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពរបស់ខ្លួន រដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើការងារដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីឆន្ទៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកសាងស្ថាប័នដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសិទ្ធិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងកសាងមនុស្សដែលមានជំនាញចាំបាច់ហើយដែលអាចមានសំឡេង និងអាចចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងក្នុងសង្គម។ “រដ្ឋធម្មនុញ្ញ បទដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្សនានា និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព មានផ្តល់នូវមធ្យោបាយផ្សេងៗដើម្បីសម្រេចកាងរខាងលើនេះ។”

ចប់

លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ រ៉ូណា ស្ទីត (ចក្រភពអង់គ្លេស) ត្រូវបានក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប តែងតាំងជាអ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា ក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ ។

អ្នករាយការណ៍ពិសេសទាំងឡាយ គឺជាផ្នែកមួយនៃអ្វីដែលគេស្គាល់ថាជានីតិវិធីពិសេសរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស។ នីតិវិធីពិសេស (ស្ថាប័នដ៏ធំបំផុតមួយនៃអ្នកជំនាញឯករាជ្យនៅក្នុងប្រព័ន្ធសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប) គឺជាឈ្មោះទូទៅមួយនៃយន្តការឃ្លាំមើល និងស្វែងរកការពិតដោយឯករាជ្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សានេះ។ អ្នកកាន់អាណត្តិនីតិវិធីពិសេស គឺជាអ្នកជំនាញឯករាជ្យ ដែលក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សបានតែងតាំងឡើង ដើម្បីធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សរបស់ប្រទេសណាមួយជាក់លាក់ ឬ

បញ្ហាសិទ្ធិមនុស្សតាមវិស័យនីមួយៗ នៅគ្រប់តំបន់ទាំងអស់លើពិភពលោក។ ពួកគាត់ មិនមែនជា បុគ្គលិក អ.ស.ប ទេ ហើយធ្វើការងារដោយឯករាជ្យពីរដ្ឋាភិបាល ឬ អង្គការណាមួយ។ ពួកគាត់បម្រើ ការងារក្នុងសមត្ថភាពបុគ្គលផ្ទាល់របស់ខ្លួន និងមិនទទួលបានប្រាក់បៀវត្សរ៍លើការងារនេះឡើយ។

ពិនិត្យមើល**របាយការណ៍របស់អ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីប្រទេសកម្ពុជា**។
សិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប គេហទំព័រសម្រាប់ប្រទេស៖ **កម្ពុជា**

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម និងការសាកសួរព័ត៌មានផ្សេងៗ សូមទាក់ទង៖ អ្នកស្រី អេស្ទឺរ ឡាម (Esther Lam) តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ៖ +៤១ ២២ ៩២៨ ៩១០៨ ឬអ៊ីម៉ែល elam@ohchr.org, ហើយនិង លោក ម៉ាស៊ីមូដ ហ្គារហ្គា (GARGA Mahmoud) តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ៖ +៨៥៥ (០)១២ ៧៩០ ១៧៨ ឬ អ៊ីម៉ែល mgarga@ohchr.org

សម្រាប់ការសាកសួរព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកជំនាញឯករាជ្យដទៃទៀតរបស់ អ.ស.ប សូមទាក់ទង៖ លោក ហ្សេរីមី ឡូរ៉េនស៍ (Jeremy Laurence) សិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប – អង្គការប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ៖ +៤១ ២២ ៩១៧ ៩៣៨៣ ឬ អ៊ីម៉ែល jlaurence@ohchr.org

ឆ្នាំ ២០១៨ នេះ គឺជា**ខួបលើកទី៧០ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស** ដែលអង្គការសហ ប្រជាជាតិបាន អនុម័តនៅថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៤៨។ សេចក្តីប្រកាសជាសកលនេះជាប់លំដាប់ថ្នាក់ ពិភពលោក ផ្នែកខាងអត្ថបទដែលត្រូវបានបកប្រែជា ៥០០ ភាសា ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍គ្រឹះ ដែលថា «មនុស្សគ្រប់រូបកើតមកមានសេរីភាព និងសមភាពខាងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនិងសិទ្ធិ»។ គោលការណ៍ គ្រឹះនេះ ស្ថិតនៅជាមួយមនុស្សគ្រប់រូបជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ដើម្បីគោរពខួបលើកទី៧០ នៃឯកសារដែល មានឥទ្ធិពលដ៏វិសេសវិសាលនេះ និងដើម្បីរក្សាគោលការណ៍នេះកុំឲ្យបាត់បង់ យើងសូមស្នើឲ្យមនុស្ស គ្រប់រូបនៅលើពិភពលោក **ក្រោកឈរឡើងដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស**៖ www.standup4humanrights.org